

Skepsis. Den har Formaal, som er Arbejderne fjendtlige, og der er ingen Grund til at lægge Skjul paa, at i Amerika betragter man den Form for Nykapitalisme, som opstaar derovre, som en af de krasseste Former for Anti-Socialisme. Det er Arbejdernes Maal og Krav, man vil til Livs, og derfor søger man at finde nye Former for kapitalistisk Udvikling. Ogsaa i Europa kendes jo Virksomheder med Udbyttedeling, som har sat Skel mellem organiserede og uorganiserede Arbejdere, og det har naturligvis været de uorganiserede Arbejdere, som har haft Adgang til Udbyttedeling.

I disse Bemærkninger ligger ikke nogen Antydning af eller nogen Beskyldning om, at det er saadanne Formaal, som leder de Mænd, der har indrettet dette; i mange Tilfælde er det sikkert varmhjertede og stor-sindede Mænd, som har etableret Udbyttedeling, Mænd, som mener det bedste, og som virkelig har til Formaal at skabe en vis Udsoning mellem Kapital og Arbejde. Men ogsaa dette, at Spørgsmaalet om Udbyttedeling i nogen Grad bæres frem af varmhjertede og højsindede Mænd, bidrager til at vække Skepsis og Mistro fra Arbejdernes Side. Forholdet er jo det, at Forbedringer i Arbejderklassens Kaar gennem Aarene aldrig er blevet gennemført ved en Appel til Arbejdsgivernes gode Hjerte. Hvis det havde været muligt at gennemføre Forbedring af Kaarene gennem en saadan Appel til det varme Hjertelag, saa vilde Arbejderklassens Kaar langt tidligere, end Tilfældet var, være kommet til at se anderledes ud. Nej, Arbejderne maatte selv skabe Forandringerne, Arbejderne maatte kæmpe sig til Fremskridtene, Arbejderne maatte gennem Savn og Lidelser og personlige Ofre skabe det Grundlag, paa hvilket de kunde bygge deres økonomiske Tilværelse. Man begyndte naturligvis med en Appel til de gode Følelser hos Arbejdsgiverne, men det hjalp aldrig, fordi Arbejdsgiverne som Helhed naturligvis tænkte som Klasse og ikke som Enkeltindivider; og derfor er dette, at Ideen om Udbyttedeling bæres oppe af saadanne milde og varme og godhjertede Følelser fra enkelte Arbejdsgiveres Side, ogsaa paa sin Vis medvirkende til at skabe Betænkelse hos Arbejderklassen.

Nu vil maaske de mere moderne Tilhængere af Udbyttedelingssystemet indvende: Ja, men den frivillige Udbyttedeling skal ikke bygges paa Arbejdsgivernes gode Hjertelag, men paa en klar Erkendelse af, at det er en økonomisk Fordel at gøre Arbejderne interesserede i Bedriften, at det betaler sig at gøre det, og det er derfor,

man skal gennemføre Udbyttedelingssystemet. Men man vil forstaa, at heller ikke denne Begrundelse for Udbyttedeling er i Stand til at forøge Arbejdernes Tillid til Systemet. Arbejderne har gennem Aarene faaet Lov til at betale saa meget af forskellig Art for forkerte Dispositioner o. s. v., at de ogsaa af den Grund naturligvis er betænkelige overfor et System, der skal betale sig for Arbejdsgiverne.

Jeg har søgt gennem disse Bemærkninger at give Udtryk for den naturlige Skepsis, der raader i Arbejdernes Organisationer, en Skepsis, som er vel begrundet, og som jo ogsaa fra Tid til anden kommer til Udtryk, men dermed er ikke sagt, som jeg ogsaa allerede antydede i min Indledningsbemærkning, at Arbejderne som saadanne principielt afviser en Form for Udbyttedeling, tværtimod. Arbejderne er interesserede i nye Lønningsformer og nye Lønningssystemer, forudsat at disse Lønningsformer kan føre til større Retfærdighed, større Rimelighed, bedre økonomiske Betingelser for dem, der nu lider under det bestaaende Lønssystem.

Altsaa, nogen principiel Modstand fra Arbejdernes Side eller fra Socialdemokratiets Side er ikke til Stede — jeg tror, det var den højtærede Indenrigsminister, der gav en saadan Opfattelse Udtryk, men den er ikke rigtig. Hvis det er muligt at finde Veje til en Udbyttedeling, der kan tjene det, som maatte være Formaalet, som det ogsaa i Dag blev udtalt af det ærede Medlem Hr. P. Munch: at omskabe Ejendomsformerne og udvikle Ejendomsretten saaledes, at nye Kredse og helt andre Samfundsklasser fik en ejendomsræssig Forbindelse med Produktionsmidlerne og Arbejdsredskaberne, ja, saa vilde det være rigtigt at forsøge saadanne Veje; men man maa naturligvis paa Forhaand undersøge, om Vejene virkelig kan tjene det Formaal, som de skal tjene.

Naar vi nu ser paa det foreliggende Lovforslag, er der jo en Svaghed ved det alene deri, at Udbyttedelingen gøres ganske frivillig. Det bliver en frivillig Sag for en Arbejdsgiver, om han vil indrette Udbyttedeling eller ej. Det bliver ogsaa en frivillig Sag, hvor stort et Overskud han vil afsætte. Arbejderen har ikke nogen som helst Ret i det Forhold, Arbejdsgiveren har Rettighederne, han kan gøre det, og han kan lade være at gøre det. Men naar man bygger et System op, hvorved man lægger alle Rettighederne til den ene Part og afviser alle Rettigheder for Arbejderne, ligger deri paa Forhaand en saadan Ulighed, at